

Δ
ΣΤΗΝ ΙΔΙΑ

Μὴ φέβγης, μιτσό μου, ἀπὸ σιμά μου, μὴ φέβγης.

Τὴ ἀνάγκη ἔχεις νὰ φύγῃς ἀπὸ τὸν παππού; Δὲν εἶσαι τάχα μαζί του καλά; Εἶσαι περίφημα. Δὲ βλέπεις πῶς χαίρουν, δὲ βλέπεις πῶς πηδᾷ, πῶς φωνάζει, πῶς χτυπᾷ τὰ χεράκια σου, ἅμα ἔρχονται δὴ; Στὸ ἐργαστήρι τὸ σοβαρὸ ἐσύ χύνονται σὰν τὸ κουταβάκι ἀπάνω σ' ἕνα πιάτο γάλα. Θὰ πῆ πῶς σου ἀρέσει στοῦ παππού. Ἄρα πρέπει νὰ μείνῃς.

Μὴ φέβγης, μιτσό μου, ἀπὸ σιμά μου, μὴ φέβγης.

Ἔμετες παίζουμε, γελοῦμε, τρέχουμε. Μὰ κουβεντιάσουμε κιόλας σὰν τοὺς μεγάλους. Τὶ παράπονο ἔχεις μὲ τὸν παππού; Ἔμετες εἶπαμε πῶς ὅτι θέλεις, ἐγὼ τὸ κάνω· εἶπαμε πῶς καὶ σύ, ὅτι θέλω τὸ κάνεις. Συφωνία. Ἔτσι τὰ πηγαίνουμε λαμπρά. Καὶ περὶ θελω πὶὸ σπάνια ἐγὼ ἀπὸ σένα, εἶσαι καὶ μ' ἀπὸ κερδεμένη. Ἄλλου μπορεῖ νὰ μὴ βρῆς τέτοιο βραχάτι.

Μὴ φέβγης, μιτσό μου, ἀπὸ σιμά μου, μὴ φέβγης.

Μὴν πὰς ἀξάφια κι ἀκούσης τὴ μαμά, ποὺ θέλει, λέει, περίπατο νὰ σὲ πάγῃ, ποὺ θέλει μαζί της στὸ ταξίδι νὰ σὲ πάγῃ. Στὸ ταξίδι! Ἄκουε ἐκεῖ; Νᾶρχεται ἡ κόρη μου τώρα, τὸ μικρὸ μου, νὰ κἀνῃ τὴ μητέρα, νὰ κἀνῃ τὴ κυρία, νὰ προσταζῇ, νὰ ξεχνᾷ πῶς εἶμαι ὁ μπαμπᾶς καὶ θὰ πατήσω πόδι... Ἐσύ, ξέρεις; Γιὰ νὰ μὴν ἔχουμε μπελᾶδες, ἀφοῦ τὸ κάτω κάτω ἡ μάνα τὸ λείει, ἀφοῦ ἐσένα κιόλας σου ἀρέσει νὰ πειράζῃς τὸν παππού, πὲς του· Παππού, θὰ φύγω! Ἐπειτα γύρισε, κοίταξε τὴ μαμά καὶ πὲς της: Δὲν μ' ἀφίνει, μάνα, ὁ παππούς!

Μὴ φέβγης, μιτσό μου, ἀπὸ σιμά μου, μὴ φέβγης.

Μὴ φέβγης. Ἐσύ, παιδάκι μου, εἶσαι ἡ ἀνοιχτὴ στὴ μέση τοῦ χειμῶνα· εἶσαι τὸ στερνὸ χαμόγελο τοῦ παππού. Ἐσύ, πουλάκι μου, εἶσαι τὸ φῶς, εἶσαι τὸ μέλλο, εἶσαι ἡ ζωὴ. Καὶ σὰ φέβγεις, θαρρῶ πῶς θὰ πεθάνω, σὰ νὰ μὴν ὑπάρχῃ γυροθὲ μου τίποτα, τίποτα πιά.

Ε'

ΕΝΑΣ Η ΔΥΟ;

Ἐνας δὲν εἶμαι. Εἶμαι δύο.

Κ' ἔχω δύο τραπεζάκια, δύο γραφεῖα. Τῆ χωρὶς στημένα κολλητὰ τὸ ἕνα πίσω ἀπὸ τᾶλλο, καὶ ἀπὸ μπροστὰ ἔχει τὴν καρεγλίτσα του τὸ καθένα· κατακτινίζονται οἱ δύο καρεγλίτσες, βιζαβί.

Κάθουμαι στὴ μιὰ καὶ μελετῶ. Μελετῶ καὶ γράφω. Γράφω ἀπάνω σὲ ἀντικείμενα βαθιά. Τὶ θαρρῆτε; Γλωσσολογίες. Φυσιολογίες. Ἱστορίες. Ἑλληνικά. Βυζαντινά. Ρωμαϊκά. Ἐπιγραφές. Γραμματικές. Παπυρολογίες. Ἀραβικά. Ἑβραϊκά. Κόφτικα. Ρουσσικά. Ὅτι ἀγαπᾶτε. Καὶ στοιχασμένα γυρο γυρο μου τὰ βιβλία. Βουνοσειρές.

Σηκώνω ἀξάφια τὸ κεφάλι καὶ στὸ γραφεῖο μου τάντικρυνο, δὲ βλέπω ψυχὴ. Πετιοῦμαι ἀμέσως. Καὶ κάθουμαι ἀντίκρυ μου. Βιβλία τριγύρω μου μὴτ' ἕνα. Χαρτὶ μονάχα, πέννα καὶ καλαμάρι. Τυπωμένο τίποτις ἐδῶ δὲν κοιτάζω. Κοιτάζω τὸ ταβάνι. Ἀπὸ κεῖ κάποτες κατεβαίνουνε ὅσα μέσα μου δὲ βρίσκω. Καὶ γράφω. Γράφω γιὰ τὴν ἀνοιχτὴ. Γράφω γιὰ τὸ χυνόπυρο. Γράφω γιὰ τὰ γέρι τὸ γλυκό, γιὰ τὴ γλυκίτερη τὴν ἀγάπη.

Ἐπειτα σηκώνω πάλι τὸ κεφάλι καὶ στὴν ἀδεια τὴν καρεγλίτσα τοῦ ἄλλου τοῦ τραπεζιτοῦ, βλέπω σὰ νὰ μοῦ γνέφῃ ὁ δέφτερος ὁ ἑαυτός μου. Νᾶρθῶ! Καὶ νὰ σου πῶ πετιοῦμαι ἀμέσως, νὰ μὴν ἀπομείνῃ παραπονεμένος ὁ φίλος—κ' ἔτσι τὴν ἴδια μίρα, τὴν ἴδια πρωινή, χωρὶς νὰ χρειάζεται κἀνε νὰ πάρω τὴν ἀνάσα μου, πηγαίνω ἀπὸ τὸ γραφεῖο τοῦ ποιητῆ στοῦ δασκάλου τὸ γραφεῖο, κι ἀπὸ τοῦ δασκάλου στοῦ ποιητῆ.

Ἐνας δὲν εἶμαι. Εἶμαι δύο.

Κι ἕως δὲν ἀλλάξω. Γιατὶ καὶ στὸ ἕνα καὶ στᾶλλο τραπεζάκι σκαλίζω, σκαλίζω πότε τὴν ἐπιστήμη, πότε τὴ φαντασία, ποὺ θέλει σκάλισμα κι ἀφήτῃ, σκαλίζω πότε τὴν ψυχὴ, πότε τὸ νοῦ τοῦ ἀθρώπου, μὰ πάντα καὶ στὰ δύο σκαλίζω τὴ ζωὴ.

30 τοῦ Μάρτη-2 τοῦ Ἀπριλίη 1910.

ΨΥΧΑΡΗΣ

Γ Κ Α Ι Τ Ε

ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ ΕΝ ΤΑΥΡΟΙΣ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΥ

Τυπώθηκε στὴν Τυβίγγη καὶ πουλιέται 2 δραχμὲς στὰ Βιβλιοπωλεῖα Ἐστίας, Μπέκ, Ἐλευθεροδόκη (Ἀθήνα) καὶ Ἐμμ. Σαρηνιάννη (Πόλη).

Κ. ΘΕΟΤΟΚΗΣ

ΟΙ ΔΥΟ ΑΓΑΠΕΣ*)

Τώρα ὁ Γιώργης εἶχε τὸ λόγο στὸ στόμα, μὰ δὲν ἐτολμοῦσε νὰ τὸν προσφέρει, μόνο εἶπε, ὕστερα ἀπὸ ὦρα καμπόση·

«Μὴν ἔχεις κανένα παράπονο, ἀφέντη, μαζί μου. Σὺ τῶπα: τῆς τέχνης δὲν τῆς μπορῶ: ἀφῆσέ με νὰ ζήσω κατὰ πῶς θέλω. Δουλευτῆς εἶμαι, τὸ βλέπεις, κ' εἶμαι ἀξίος νὰ βγάλω τὸ ψωμί μου· νὰ σὰς δώσω καὶ σὰς καὶ νὰ θρέψω καὶ τὴ φαμελιά μου σὰν παντρεφτῶ.»

«Γιὰ παντρεφτῆς εἶμαστε ἐφέτος!» εἶπε γελῶντας πειραχτικά ὁ γέροντας εἰς τὴν ἐπιβίβου βλῆπει τὰ πλοῦτη· οἱ ἀγοραστάδες δὲ χωρᾶνε στὸ σπιτί μας· καὶ τὸ κλαρὶ μας κοντεύει, μὰ τὸ ναί, νὰ τσακιστεῖ ἀπὸ τὴν πολυκαρπία! Ἐξήντα ψωροτάλλαρα θὰ δώσουν γιὰ τὴν εἰκόνα οἱ ἐπιτρόποι τῆς Βαγγελίστρας!»

«Δὲ λογαριάζεις» εἶπε ταπεινὰ καὶ σὰ φοβισμέ-

*) Ἡ ἀρχὴ στὸ 387 φύλλο.

νος ὁ νέος «πῶς τὰ κασσούνια εἶναι γιομάτα γέννημα· καὶ πῶς ἡ μάνα ἔχει στὴν κασσίδα τῆς ἕνα σκαλτσούνι μὲ τᾶλλαρα.»

«Εἶναι δεκάρες, κ' ὄχι τᾶλλαρα» εἶπε παραπονετικά ὁ γέρος.

«Φτωχοὶ κατὰ πῶς μιλεῖς δὲν εἶμαστε, δοξαμένος νᾶναι ὁ Θεός» εἶπε ἡ μάνα· εὖ Γιώργης εἶναι εἰκοσιδύο χρονῶ, κ' ἐγὼ ἐγέρασα τώρα. Τὸ παιδί ἔχει δικίον γυναῖκα μὰς χρειάζεται ἐδῶ μέσα, πρέπει νὰ τοῦβρεις μία, ὅποια σὲ φωτίσει ὁ Θεός.»

Ὁ γέροντας ἐγέλασε πάλι κ' ἐκούνησε τὸ κεφάλι ἀμίλητος. Μὰ ὁ Γιώργης ἀνυπομονοῦσε τώρα: «Μάνα» εἶπε «τὴ γυναῖκα θὰ τὴν εἶρω ἐγὼ, θὰ πάρω μία ποῦ νὰ μ' ἀρέσει.»

«Τὰ ξέρουμε» εἶπε ἀμέσως ὁ ζωγράφος σαρφροντας τὸ ζαρωμένο μέτωπό του· ἀπροδοτεῖς σὲ δρόμο κακό. Εὐνοηκες δύο, ποιάνε θὰ διαλέξεις;»

Ὁ Γιώργης ἐκοκκίνησε κ' ἐκατέβασε ντροπαλὸς τὸ βλέφαρο.

«Τὶ λέει ὁ πατέρας σου» εἶπε ἡ μάνα ἀνήσυχη.

«Ἄκουσε, Γιώργη» εἶπε ὁ γέροντας πάλι «μὴν ἀφήνεις τὴν ἀμαρτία νὰ σὲ κυριέψῃ ἀπὸ τὲς δύο δὲ μ' ἀρέσει καμία, κ' ἡ μία δὲν εἶναι ἐλεύθερη·

Ο ΗΡΩΑΣ

Ἄχι· ὁ Χάρος δὲ σὲ πῆρε.
Σὲ μὴν ὦρα ἐρωτικῆ
Σ' ἀρπαξεν ἐσένα ὁ Ἥλιος...

ΠΑΛΑΜΑΣ

Πέθανε στὸν καιρὸ του
ΝΙΤΣΕ

Στὸ Κρουονέρι· ἔντεκα τοῦ Ἀπριλίη· Κεριακὴ πρωτ' μόλις κατέβηκα ἀπὸ τὸ τραῖνο. Γύριζα ἀπὸ τὸ προσκύνημα τῆς ἡρωϊκῆς πόλης· ἡ ψυχὴ μου πλημμυρισμένη ἀπὸ λογῆς ἐντύψεις· πανέμορφες ὄλες, γαληνές· μοῦ τίς χάριζε τὸ ἀνοιξιτικὸ γιορτάσι τῆς φύσης καὶ τῆς ἱστορίας ἡ δυνατὴ θύμησι. Εἶχα δεῖ τὸ περασμένο βράδι τὴ λιτανεὶα τῆς Ἐξοδος στὸ Μεσολόγγι κ' εἶχα ἀπὸ τὰ ξημερώματα ρηχτεῖ μ' ἀχορτασιὰ στὸ γαλάζιο καὶ στὸ πράσινο.

Σταμάτησε τὸ τραῖνο· πήδηξα κάτω· ζήτησα μιὰ φημερίδα Πατριναί. Νᾶν τὴ διαβάσω, ὄχι. Νᾶν τὴ δῶ. Ἴσως κι ἀπὸ κάποιον προαίτημα. Τὴν ξεδίπλωσα. Ἡ ματιά μου πρωτόπεσε στὴν εἰδησι: Ὁ Περικλῆς Γιαννόπουλος ἔπεσε στὴ θάλασσα τοῦ Σκαρραμαγκᾶ καὶ πνίγηκε.

Πέταξα τὴ φημερίδα καὶ κοίταξα ἐλόγουρά μου. Τόνειρεμένο τὸ βουνο, πὺ τὸσες φορές τὸ χάρηκα μὲ τὰ μάτια τῆς ψυχῆς ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ἡ Βαράσθα, ἡλιοπερρυμένη καὶ μεγαλόπρεπη στυλονόντανε μπρὸς στὰ μάτια μου.

Σ' εἶχ' ἀγαπήσει μιὰ φορὰ, Βαράσθα, τῆς Ρούμελης σὰς ὄνειρευομαι, ὡ κορφές, καὶ τοῦ Μοριά ἀκρογᾶλια.

Δὲν τὰ νειρευόμουν· τᾶβλεπα. Δὲν τὰ ποθοῦσα· τὰ χαρῆμοῦνα. Ὡ, τὰ βουνα τῆς Ρούμελης, ὦ, ἡ γαλήνια ἡ θάλασσα, ὦ, τὸ αὐγινὸ μαγνᾶδι ποὺ ἀλαφροσκέπαζε τὴν Πάτρα καὶ τᾶλλ' ἀκρογᾶλια τοῦ Μοριά!

Πνίγηκε ὁ Περικλῆς. Τὰ μάτια μου δὲ δακρῶσαν· δὲν ἐνωσα κανέναν πόνο στὴν ψυχὴ. Ἄχι. Τὸ ἐναντίο. Μιὰ γαλήνη ἀπλώθηκε σ' ἀλάκαρο τὸ εἶναι μου—μιὰ γαλήνη φερμένη ἀπὸ τὰ τριγύρω στὴν ψυχὴ μου καὶ μιὰ γαλήνη ποὺ τὴν ἀχιδοσολοῦσε ἡ ψυχὴ μου σὲ ἕνα τὰ γύρω μου. Ἄντὶ πόνο, μιὰ ζούλια γλυκιὰ ἐνωσα μέσα μου. Καὶ εἶπα:

— Καλότυχος ποὺ μπορεῖ νὰ πεθαίνει· δια θέλει κι ἔπος θέλει.

*

τί θέλεις κ' ἐμπλέξῃς μ' ἐκείνην;»

«Τὴν κοπέλλα θέλω! ἡ ἄλλη μεσιτεύει.»

«Κ' ἐγὼ δὲν ξέρω τίποτα;» τοῦ παρατήρησε σοβαρὸς ὁ πατέρας. «Μοῦ λὲς ψέμακα καὶ δὲν κρᾶζεις καλά· ἀρμενίζεις σὲ θολὰ νερά. Γιὰ τὸ καλὸ ποῦ σοῦ θέλω μὴ ματαπᾶς μ' ἐκείνης.»

«Ἡ κοπέλλα μοῦ ἀρέσει» ἀποκρίθηκε παίρνοντας θάρρος.

«Δὲ θὰ φέρεις ἐδῶ μέσα τὴν τυχαία, θὰ μ' ἀρέσει κ' ἐμένα ἡ γυναῖκα σου.»

«Ἐχει δικίον» εἶπε ἡ μάνα κουνῶντας στριφτὰ τὸ κεφάλι καὶ στανοντας τὴν μπόλια τῆς «θὰ μὰς ἀρέσει καὶ μὰς! Θέλουμε γυναῖκα νὰ μὰς γεραματίσει, κ' ὄχι γιὰ νὰ μὰς βάλει ἀποκάτου ἀπὸ τὴ γῆς πρὶν τῆς ὥρας. Ἄ δὲ μὴ δὲ σοῦ δίνει τὸ θέλημα!»

«Τὶ λὲς μάνα» εἶπε ἄσκεφα ὁ Γιώργης θυμούμενος τοὺς φίλους του «μὴ τὴν Ἀγγλία ἦταν αὐτοὶ οἱ νόμοι, τώρα κάθε νέος κάνει ὅτι τοῦ καστεῖ.»

«Αὐτὰ σοῦ λὲν οἱ κουμέσιοι στὰργαστήρια» εἶπε ὁ γέροντας ἀνάθοντας «ἔχεις κακὸ στὸ νοῦ σου, μὰ, φυλάξου, θὰ σοῦ ἀρῆσω τὴν κατὰρα μου.»

«Ἄχι» εἶπε σκιασμένη ἡ μάνα «μὴν καταρα-